

Total No. of Printed Pages – 3

3 SEM FYUGP SEC 3

2025

(November)

SKILL ENHANCEMENT COURSE – 3

SOCIOLOGY

(For Arts/Science/Commerce)

Paper: SEC-309

(Human Behaviour at Work)

Full Marks: 60 (80 for 2023 Batch)

Time: 2 Hours (3 Hours for 2023 Batch)

The figures in the margins indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions.

1×10=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া।

১×১০=১০

- a) Organisational Behaviour studies human _____. Fill in the blank.
সাংগঠনিক আচৰণে মানুহৰ _____ অধ্যয়ন কৰে। খালী ঠাই পূৰণ কৰা।
- b) Amitai Etzioni said, “modern society is an organisational society” – True or False?
অমিতাই এটজিয়নীয়ে কৈছিল, “আধুনিক সমাজ এখন সাংগঠনিক সমাজ” – সঁচা নে মিছা?
- c) Name a social process that affects human behaviour.
মানুহৰ আচৰণত প্ৰভাৱ পেলাৱা এটা সামাজিক প্ৰক্ৰিয়াৰ নাম লিখা।
- d) Who propounded the scientific management theory?
বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থাপনা তত্ত্ব কোনে আগবঢ়াইছিল?
- e) What did Max Weber talk about in the context of organisational behaviour?
সাংগঠনিক আচৰণৰ প্ৰেক্ষাপটত মেক্স ৱেবাবে কিহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছিল?
- f) Mary Parker Follett was one of the two thinkers who propounded the Social Man Theory. Name the other thinker.
সামাজিক মানুহ তত্ত্বৰ প্ৰস্তাৱ দিয়া দুজন চিন্তাবিদৰ ভিতৰত এজন আছিল মেৰী পাৰ্কাৰ ফলেট। আনজন চিন্তাবিদৰ নাম লিখা।
- g) Who first introduced the concept of Organisational behaviour?
সাংগঠনিক আচৰণ বিধি ধাৰণাটো কোনে প্ৰথমে প্ৰৱৰ্ত্তন কৰিছিল?
- h) Mention a Nature of Organisational Behaviour
সাংগঠনিক আচৰণৰ এটা প্ৰকৃতি উল্লেখ কৰা।

- i) Organisations are represented by a pyramid with three primary components – Technology, Structure and _____ - Fill in the blank.
সংস্থাসমূহক তিনিটা প্ৰাথমিক উপাদানৰ সৈতে এটা পিৰামিডৰ দ্বাৰা প্ৰতিনিধিত্ব কৰা হয়।
উপাদান কেইটা হ'ল – প্ৰযুক্তি, গঠন আৰু _____ - খালী ঠাই পূৰণ কৰা।
- j) Lewin's Change Model talks about three steps – Unfreezing, Movement and _____ - Fill in the blank.
লেউইনৰ পৰিৱৰ্তন আৰ্হিত তিনিটা পদক্ষেপৰ কথা কোৱা হৈছে – Unfreezing, Movement
আৰু _____ - খালী ঠাই পূৰণ কৰা।

2. Answer **ANY SIX** of the following questions. 5×6=30
তলত দিয়া যিকোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া। ৫×৬=৩০

- a) Define organisational behaviour and discuss its nature and scope.
সাংগঠনিক আচৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- b) Discuss the four categories of environment and suitable actions in organisations provided by J.D. Thompson.
জে.ডি. থম্পছনে প্ৰদান কৰা সংস্থাৰ পৰিৱেশ আৰু উপযুক্ত কাৰ্য্যৰ চাৰিটা শ্ৰেণীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- c) Discuss Adam Smith and Charles Babbage's views on the division of labour in organisations.
সংস্থাসমূহত শ্ৰম বিভাজনৰ ওপৰত এডাম স্মিথ আৰু চাৰ্লছ বেবেজৰ মতামত আলোচনা কৰা।
- d) Discuss the primary features and significance of the Scientific Management Theory.
বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থাপনা তত্ত্বৰ প্ৰাথমিক বৈশিষ্ট্য আৰু তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- e) Discuss the approaches to organisational behaviour.
সাংগঠনিক আচৰণৰ পন্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- f) Discuss the preparations necessary before implementing change in an organisation.
এটা সংস্থাত পৰিৱৰ্তন কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ আগতে প্ৰয়োজনীয় প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- g) Discuss the factors that lead to resistance to change in organisations.
সাংগঠনিক সংস্থাত পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰতিৰোধৰ সূচনা কৰা কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- h) Discuss the role of action research in organisational development and change.
সাংগঠনিক বিকাশ আৰু পৰিৱৰ্তনত কাৰ্য্যভিত্তিক গৱেষণাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

3. Answer **ANY TWO** of the following questions. 10×2=20
তলত দিয়া যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া। ১০×২=২০

- a) Discuss the Open System and Institutional Perspectives regarding the society-organisation relationship.
সমাজ-সংগঠন সম্পৰ্কৰ বিষয়ে মুক্ত ব্যৱস্থা আৰু প্ৰতিষ্ঠানিক দৃষ্টিভঙ্গী আলোচনা কৰা।
- b) Discuss the theories of organisational behaviour that emerged as part of the classical era from the 1900s to the mid-1930s.
১৯০০ চনৰ পৰা ১৯৩০ চনৰ মাজভাগলৈকে ক্ষুদ্ৰ পদী যুগৰ অংশ হিচাপে উত্থাপিত হোৱা সাংগঠনিক
আচৰণৰ তত্ত্বসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- c) What do you mean by change? Discuss about the different resistance in organisational behaviour and how to overcome the resistance to change.
পৰিৱৰ্তন বুলিলে কি বুজা? সাংগঠনিক আচৰণবিধি বিভিন্ন প্ৰতিৰোধৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা আৰু
ইয়াক কেনেকৈ অতিক্ৰম কৰিব পাৰি উপযুক্ত উদাহৰণ দি লিখা।
- d) What is organisational change? Discuss Kurt Lewin's Three-Step model of organisational change.
সাংগঠনিক পৰিৱৰ্তন কি? কাট লেউইনৰ সাংগঠনিক পৰিৱৰ্তনৰ তিনি-পদক্ষেপৰ আৰ্হিৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা।

(Additional 20 marks for 2023 batch)

4. Answer **ANY TWO** of the following questions. 10×2=20
তলত দিয়া যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া। ১০×২=২০

- a) Discuss the social processes that influence human behaviour.
মানুহৰ আচৰণত প্ৰভাৱ পেলাৱা সামাজিক প্ৰক্ৰিয়াসমূহ আলোচনা কৰা।
- b) Discuss the primary arguments and criticisms of the Social Man Theory.
সামাজিক মানুহ তত্ত্বৰ প্ৰাথমিক যুক্তি আৰু সমালোচনাসমূহ আলোচনা কৰা।
- c) Explain the goals of Organisational Behaviour? Discuss some models of Organisational Behaviour.
সাংগঠনিক আচৰণবিধিৰ লক্ষ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা? সাংগঠনিক আচৰণবিধিৰ কিছুমান আৰ্হিৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- d) Discuss John P. Kotter's Eight Step Plan for organisational change.
সাংগঠনিক পৰিৱৰ্তনৰ বাবে জন পি কট্টাৰ আঠ-পদক্ষেপৰ পৰিকল্পনাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।